

Slovenski REPUBLIKANEC

(prej Avtonomist)

Glasiilo Slovenske Republikanske Stranke kmetov in delavcev.

 Uradništvo in upravništvo v Ljubljani, Breg št. 12. II.
Telefon 119.

Izhaja vsak petek.

Mesečna naročnina 5 Din. Cene oglasov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Pri malih oglasih vsaka beseda 50 par.

Št. 4. Ljubljana, dne 23. januarja 1925. Leto V.
Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Važno za slovenske vinogradnike.

(Dopis.)

Lansko leto je trta dobro rodila in tudi letošnji pridelek za lanskim ponekod ni nič zaostal, po kakovosti je celo boljši od lanskega.

Velika množina vina je naravno vplivala tudi na cene. Kjer je dovolj blaga, mora cena pasti. To je že staro pravilo. Če se pa poleg velike množine blaga pojavi še silno pomanjkanje gotovine, kakor se je pokazalo lansko leto in letos pri nas, gre vinski pridelek še težje v denar, kajti vino ni neobhodno potrebno za življenje kakor n. pr. kruh in krompir.

Slovenski vinogradniki so prišli vsled imenovanih vzrokov v veliko zadrego, ker niso vedeli, kam bi svoj pridelek prodali.

Najhujši udarec pa je dala slovenskim vinogradnikom konkurenca tujega vina v Sloveniji, zlasti banaškega in dalmatinskega vina.

Banaškega in dalmatinskega vina so pripeljali v Slovenijo velikanske množine **privatni trgovci z vinom**. Privatni trgovci imajo seveda pravico, da kupujejo blago tam, kjer je cenejše, kajti oni morajo zaslužiti. Njim je torej težko kaj očitati.

Žalostno pa je, da je poleg privatnih trgovcev pripeljala v Slovenijo ogromne množine banaškega in dalmatinskega vina tudi velika slovenska združena organizacija, ki se imenuje »Gospodarska zveza«!

O tem žalostnem dejstvu so se lahko prepričali neštevilni slovenski vinogradniki, ki so imeli opravka na železniških postajah Brežice, Videm-Krško, Sevnica, Zidani most in Ljubljana. Možno se hodilo čakati na postaje vsi obupani na svoje »tovornike«, da bi vendar kako prišli do denarja. Toda kaj so pričakali? Pričakali so prihod lepih tovornih vagonov z napisom »Gospodarska zveza — Ljubljana«, na vagonih pa so bili naloženi lepi sodi, polni **banaškega vina!**

„Slovenstvo“ voditeljev SLS.

Voditelji monarhistične Slovenske ljudske stranke so se silno razjezili na nas republikance zaradi odgovora, ki smo ga dali na vabilo g. dr. Korošca, naj bi slovenski republikanci glasovali pri prihodnjih volitvah za Slovensko ljudsko stranko v interesu »enotne fronte slovenskega ljudstva«. Namesto stvarnega odgovora na naša tozadevna izvajanja so napisali v nedeljskem »Slovencu« samo dolg sramotilen članek na osebno g. Prepeluha, stvarnega pa niso vedeli nič povedati.

Mi smo n. pr. rekli, da tudi Slovenska ljudska stranka lahko zapusti svoje monarhistično načelo in se proglasi za republikansko, pa bo »enotna fronta« takoj tukaj! Ali mislite, da so gospodje na to kaj odgovorili? Da, odgovorili so, in so rekli, da je ta naša zahteva »surovost«! Torej če g. dr. Korošec od nas zahteva, naj vržemo mi svojo republikansko misel za plot, to ni surovost; če pa mi od njega zahte-

Tako so se ljudje prepričali na svoje oči, kako lepo podpira njihovo delo **slovenska združena gospodarska organizacija, ki jo vodijo sedanji voditelji SLS!**

»Gospodarska zveza« je zavod, ki ga vzdržuje »Združena zveza«. V »Združeni zvezi« zopet odločujejo **slovenske gospodarske zdruge**, zlasti posojilnice in rafajznovke. Z ozirom na to okolnost bi pameten človek pričakoval, da bodo **slovenske gospodarske organizacije** v prvi vrsti podpirale **domačine** s tem, da odkupujejo njihovo blago in njihove pridelke. To pa se žalibog ne godi, ampak ravno nasprotno. **Med tem ko je bila lansko leto vsa Ljubljana in vsa gorenjska stran kar preplavljena z banaškim vinom, katerega velik del je pripeljala v Ljubljano ravno »Gospodarska zveza«, je ležalo v zidanicah in hramih slovenskih domačih vinogradnikov na tisoče hektolitrov neprodanega vina!**

»Gospodarski zvezi« ne bi nihče zameril kupovanja banaškega vina, če bi ga nakupovala za izvoz. Izvoz vina iz Jugoslavije v tuje dežele pa je skoro nemogoče. Zato brez skrbi lahko rečemo, da je nakupovala »Gospodarska zveza« banaško vino za svoje odjemalce v Sloveniji in na ta način prizadela slovenskim vinogradnikom velikansko škodo, ker je s svojimi nakupi silno okreplila konkurenco tujih vin z domačim pridelkom v Sloveniji!

Kar smo tukaj povedali, je gola in čista resnica, ki vam jo lahko potrdi na stotine ljudi, ki so gledali znane vagonne, kako lepo so drdrali naloženi z banaškim vinom v Ljubljano in v vse kraje Slovenije. Belokranjci bodo pa letos lahko gledali, kako vozijo v Slovenijo dalmatinsko vino.

Svoje pristaše in zaupnike po naših vinorodnih krajih pa prosimo, da slovenskim vinogradnikom tudi to zadevo pojasnijo.

vamo isto, kar on od nas, je to surovost! Tu se vsaka pamet neha.

Mi smo dalje rekli, da sodelovanja z vsako pošteno slovensko stranko v zadevah, ki se tičejo vsega Slovenstva, ne odklanjamo, da pa bomo o tem govorili po volitvah, ker mora najprej vsak vedeti, kaj ima, predno se dajo sklepati kakšni kompromisi. Tega važnega stavka nedeljski »Slovenec« ne omenja niti z besedico, pač pa psuje osebo g. Prepeluha, »da mu za Slovenstvo nič ni«, »da z republikansko idejo samo simulira (uganja hinavščino)« itd.! Ali je to odgovor za pametne ljudi? Ali je to za dostojen list lepo, če ne pove vse resnice? Ali je to pošteno?

Da pa voditelji SLS ne bodo vedno šarili s svojim »Slovenstvom« in z »enotno fronto slovenskega ljudstva«, jim hočemo še enkrat poklicati v spomin njihovo skrb za »Slovenstvo« v letih 1918 in 1919.

Na shodu zaupnikov SLS meseca januarja l. 1919. je govoril g. dr. Korošec:

»Predvsem nam je treba misliti na dobrobit našega celokupnega jugoslovanskega naroda. To je sedaj glavna задача Vseslovenske ljudske stranke... Slovenski, hrvatski in srbski kmet se bodo našli in zavest skupnosti med njimi bo najmočnejša vez, najsigurnejše poročstvo za nerazdeljivost, za enotnost in skupnost jugoslovanskega naroda in države. (Burno odobravanje). Komur je blagor jugoslovanskega naroda, osobito kmeta in delavca, na srečo, njega vabimo v našo sredo, pod krov naše stranke.« — Tako poroča »Slovenec« dne 17. januarja l. 1919.!

Takrat je g. dr. Korošec vabil slovenske kmete in delavce pod krov svoje stranke za »jugoslovanstvo«. Danes, ko je moral g. dr. Korošec pod pritiskom »Avtonomista« zagnati svojo megleno jugoslovansko srajco za plot, vabi slovenske republikance pod krov svoje stranke v interesu »Slovenstva« in »enotne slovenske fronte«. Ali ne bo zapustil tudi sedaj slovenske zastave, kakor jo je že enkrat, ko je vzel v roke »jugoslovansko«?

Meseca februarja l. 1919. pa je govoril g. prof. Remec tako: »Napraviti bi bilo treba avtonomijo za okrožja. Mi ne zahtevamo plemenke avtonomije!... Zakonodajca naj bo skupna. En političen parlament, ki bo imel zakonodajno oblast — za domače gospodarske interese pa posebna zastopstva. V politiki naj se uvede centralizem.« — Tako je poročal »Slovenec« dne 21. februarja l. 1919.

Ljudje, ki so zastopali še l. 1919. politični centralizem, govore danes o »enotni slovenski fronti«. O ironija usode! O uboga »slovenska fronta« pod takim vodstvom!

12. aprila l. 1919. pa je izreklo vodstvo SLS v »Slovencu«: »V državnopravnem oziru stoji stranka na stališču državnega in narodnega edinstva.«

Ruski komunizem ali boljševizem je tudi mnogim slovenskim delavcem pošteno zmešal glave. Ljudje, ki stvari same ne poznajo, so slišali nekaj lepih besed in še lepših obljub, in ker vsak rad to verjame, kar si želi, so začeli tudi mnogi slovenski delavci verjeti, da jim bo komunizem prinesel že na zemlji deveta nebesa. Zato mislimo, da bo prav, če poskusimo tudi glede komunizma enkrat ljudem povedati resnico, da ne bodo zopet oguljufani in osleparjeni od raznih brezvestnečev kakor so bili tolikokrat poprej.

V svojem jedru komunizem ni nič drugega kakor stara socialna demokracija. V glavnem zahteva komunizem dvoje: **odpravo vsake privatne lastnine in pa »diktaturo proletarijata« potom svetovne revolucije.**

Oprava privatne lastnine.

V svetem pismu beremo, da je Kristus povedal svoj glavni nauk z besedami »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Mi vsi dobro čutimo in vemo, kako lep in vzvišen je ta nauk, ker v njem je

kdor je tako s slepoto udarjen, da ne uvidi, kaj je pomenilo »narodno in državno edinstvo« za nas Slovence v zadnjih šestih letih, temu ni za pomagati. In ljudje, ki so oznanjali l. 1919. še »narodno in državno edinstvo«, hočejo biti danes voditelji »enotne slovenske fronte«! Kje pa smo?

Svojo od »usode ali časa poverjeno mu brigo za Slovenstvo« (»Slovenec« dne 10. t. m.) pa je dokazal isti g. dr. Korošec, ki vabi danes slovenske republikance v svoj monarhistični tabor, v belgrajskem parlamentu z veličastnim izrekom, »da je slovensčina v belgrajskem parlamentu nepotrebna.« — O moj Bog, zakaj si poveril »usodi ali času« brigo za »Slovenstvo« tako sijajnemu zastopniku Slovenstva? Ali tista nesrečna »usoda« res ni našla kje v hribih kakšnega kmeta, ki bi mu bila poverila to brigo?

Naše besede so trpke, ampak so resnične. Mi nismo krivi, če resnica oči kolje! Na take stvari naj odgovarja gospod »Slovenec« v »Slovencu«, namesto da meče svoje blato na osebo g. Prepeluha.

Današnji monarhistični voditelji SLS bi storili mnogo boljše, če ne bi govorili o sebi, da so samo oni Slovenci in samo oni od »usode in časa« poklicani »voditelji slovenskega ljudstva«. Slovensko ljudstvo ne potrebuje nobenih »voditeljev«, zlasti ne takih, kakršne je imelo l. 1918. in l. 1919., ker se bo znalo voditi samo! Vodilo se bo pa tako, da bo tekom let postalo do dna duše in srca republikansko in bo z monarhizmom in z vsemi njegovimi pritlikinami pometlo tako, kakor so z vsemi takimi zgodovinskimi ostanki obračunali skoro že vsi narodi. Takrat bomo res imeli »enotno fronto slovenskega ljudstva«, ki pa ne bo monarhistična, ampak republikanska!

Zato pa republikanci na plan in volite dne 8. februarja republikansko! Na Štajerskem je republikanska škrinjica DRUGA, na Kranjskem pa ČETRTRA!

Ruski komunizem in Slovenci.

izražena najbolj popolna rešitev takozvanega socialnega vprašanja. Če bi vsak, kdor ima, delil svoje dobrote z onimi, ki nima, in če ne bi nihče te dobrotnosti zlorabil, ampak bi se čutil tudi dolžnega dobrine ustvarjati s svojim delom, da zopet pomaga drugim, bi ne bilo na svetu nobene nadloge več! Mi vsi pa vemo, da smo nepopolni in grešni ljudje, polni vseh napak in lumparij, in nismo nobeni angelji. Ker pa smo ljudje, je visoki Kristusov nauk za nas samo nedolžen ideal in višek tiste popolnosti, ki si jo pač želimo, katere pa v trdi življenski praksi še tisoče let ne bomo dosegli, ali pa nikoli. Če bi mi ves svet uredili po principu, da je to, kar je moje, tudi tvoje (ali pa narobe), tekom 24 ur ne bi delal noben človek več, ker bi se vsak zanašal na drugega! O tej žalostni resnici so se morali prepričati tudi ruski komunisti. Tudi ti so proglasili vse fabrike, vsa polja itd. za državno t. j. za skupno last vseh, pa so morali prav kmalu odnehati, ker nihče več ni hotel delati, ampak je hotel vsak samo nadzorovati. Brez dela pa ni življa!

Kdor torej slovenskim delavcem obeta, da bodo „enkrat“ imeli „vsi enako“, ta ljudi za vedno goljufa in slepari. Tega ne bo nikdar, dokler bomo ljudje in se ne bomo spremenili v anđele. Lepo bi res bilo, če bi bilo to mogoče; ker pa to ni mogoče, je treba računati z dejstvi, ne pa s praznimi željami.

Vsi bodo imeli enako!

Tudi to besedo so oznanjali in jo še oznanjajo razni delavski hujškači, ki radi lepo živijo od prispevkov, ki jih delavci tedensko plačujejo v skupne blagajne. Pravijo pa to tako, da bodo vsi „enako zaslužili.“

Da je nauk o „enakem zaslužku“ velikanska traparija, to mora razumeti vsak delavec. Pa ne samo traparija je ta nauk, ampak bil bi tudi **vnebovpijoča krivica nad ogromno množico delavcev**, če bi se uresničil. Le vprašajte strojevodjo, če bo on hotel delati za tako odškodnino (v denarju ali pa v naravi), za kakršno dela pisarniški sluga, ki ne opravlja nobenega **napornega dela**. Ali bi bilo dalje pravilno, če bi **močan delavec**, ki **mного** napravi, dobil toliko kakor **slabič**? Naravoslovje nas uči, da mora **močno telo**, ki **mного** dela, dobiti tudi **drugačen** nadomestek za izgubljeno moč kakor slabotna telesca. **Tu se neha vsaka „enakost“!**

Fabrike in polje.

Tisti ljudje, ki so prvi širili socialistične nauke, ki so jih današnji komunisti samo **obnovili**, da se pri svojih preiskavah ozirali v prvi vrsti samo na **industrijsko delavstvo** v fabrikah. Pri tem delu so čisto lahko izračunali, koliko n. pr. 100 delavcev naredi na 10 strojih tega ali onega blaga na dan, koliko veljajo surovine, koliko znaša obrestovanje za poslopje in stroje in koliko ima fabrikant „čistega dobička“, ki bi ga — po socialističnem nauku — moral pravzaprav dobiti **delavec**, ki ga je nagaral, ne pa fabrikant. **Popolnoma prezrli pa so ti gospodje delo na kmetih!** In vendar je med obema vrstama dela **velikanska razlika!**

Delo v fabriki teče naprej **brez ozira na vreme**. V fabriki se da vse **natančno regulirati**. Določiti se da nakupna cena surovin, določiti se da **delovni čas**, določiti se da dobiček. V fabriki se da vse **natanko določiti**.

Na kmetih je pa stvar drugačna. Kaj bi rekel kmet, če bi hotel kdo za poljsko delo vpeljati osemurni delavnik? To bi se takemu človeku smejali! Kmet **mora** delati tudi 18 ur dnevno, če je treba, zgodi se pa tudi lahko, da mora pet ali še več dni skupaj **ležati brez dela**, če je vreme grdo. **Poljsko delo je odvisno v prvi vrsti od solnca**, kar pa fabrika ni! Solnce in dež in zima pa imajo svoja naravna pota, ki jih človek ne more komandirati, stroje v fabriki pa človek lahko ravna kakor se mu zljubi. Zato mora kmet svoje delo uravnati po solncu, ne pa po pridigah raznih „človekoljubov“, da je osem ur dela na dan več kot preveč. Jasno je, da bi tudi kmet rad delal samo pol ure na dan, potem pa legel v senco — toda če to ne gre? Kaj bo pa jedel?

Tudi obdelovanje zemlje samoposebni ni le navaden akt ali čin, kakor je n. pr. izdelava kladiva, ampak je dolgotrajen **proces**, ki se vleče **leta**

in leta. Mlado drevesce rabi po 5 ali še več let, predno kaj rodi. Skalnato zemljo je treba čistiti in gnojiti leta in leta, predno postane rodna in plodna zemlja. Sedaj si pa predstavljajte „skupno last“: Ali se bo hotel kdo kar tako meni nič tebi nič umakniti z zemlje, ki jo je v potu svojega obraza pripravil **leta in leta**, da bo plodove lepo pripravljene zemlje pobiral kdo drugi? Ali bi bilo to **pravično**? Zato pa tudi o „skupni lasti“ zemlje ne more biti niti govora, dokler človek ne bo komandiral solnca in dokler bodo zemeljska tla kamenita in prstena. O „skupni lasti“ zemlje bo mogoče govoriti takrat, ko se bo vsa narava izpremenila v — regulirano fabriko! To bo pa o sv. Nikolji.

Kaj nas uči narava?

Narava nas uči, da severni medvedje pri nas ne žive. Tudi levi pri nas ne morejo živeti. Pomaranče, ki zrastejo na Španskem debele skoro kot buče, zrastejo na Laskem že čisto drobne, pri nas pa zmrznejo.

Iz teh skusenj sledi za nas važen **nauk: Ni vse za vsakega! Tudi v politiki ni vse za vsakega!**

Na Kuskem je pred vojno nemejeno gospodaril **car**. Miljoni njegovih **podložnikov** niso imeli nobenih pravic in niso vedeli niti pod carjem in tudi še danes ne vedo, kaj je državljan, **svoboden državljan**. O kakih **volitvah** ali o kakem **sodločanju ljudstva** se pa ubogim ruskim analfabetom še sanjalo ni! Zato ni nič čudnega, če ruski kmetje in delavci sploh niso čutili in še danes ne čutijo nobene razlike med carsko knuto in boljševiškim bičem. Ruski kmet je vajen biti vedno le tepen in mu je končno vseeno, kdo ga tepe.

Pri nas je pa drugače. Mi vemo, kaj je sodločevanje ljudstva v državnih zadevah. Mi znamo vsi brati in pisati. Mi vemo, kaj je demokracija. Pri ljudeh, ki vse to vedo, je pa vsaka diktatura (= nasilna samovlada) **izključena in trajno nemogoča**, diktatura ruskega carja ravno tako kakor diktatura proletarijata, ker mi odločamo o svoji usodi sami z volilnimi listki ali krogljicami **brez „diktature“**.

Ko se je začela širiti socialna demokracija po Evropi, je dobila na Nemškem čisto drugo lice kakor na Angleškem. V Nemčiji se je razvila **politična organizacija**, na Angleškem pa strokovna, ker uživa Anglež **politično svobodo** že 700 let, Nemeč pa komaj 50 let. Tako je vedno bilo in bo, in tako bo tudi z boljševizmom. **Ruska oblika komunizma ni za nas**; za Ruse je morebiti dobra, toda mi ne vemo, kaj naj počnemo z „diktaturo“! A tudi ruski komunistični nauki kot taki **niso za nas, ker ne upoštevajo naših razmer!** Narava nas uči, da svet ni kasarna, kjer so vsi ljudje enako oblečeni in enako jedo in se enako gibljejo, ampak med velikimi deli človeštva (narod) obstoje **ogromne razlike**. Te razlike pa je treba najprej **spoznati** in jih potem tudi **upoštevati**. **Šele po takem dolgem raziskovanju domačih razmer** je mogoče presoditi, če je kakšen tuj nauk tudi za nas prikladen ali ne! Tega pa pri nas **še nihče ni storil** in zato so vse tuje teorije za nas za enkrat odveč, ker sploh ne vemo, kaj bi z njimi počeli.

Priznanje republikancem SLS!

Z dežele smo prejeli sledeče pismo:

»Oprostite mi, da se obračam na Vas s prošnjo za objavo sledečih vrstic.

Jaz sem star pristaš Slovenske ljudske stranke, ker odobravam njen krščanski program in njena gospodarska načela. Ne morem pa odobravati njenega čudnega in negotovega stališča v vprašanju, ki je že danes zelo važno in ki bo vedno bolj važno, namreč v vprašanju o monarhiji in republikli.

L. 1918. smo mnogi pričakovali, da bomo dobili republiko. Tudi v Slovenski ljudski stranki se je takoj po vojski pojavilo precej močno republikansko gibanje. To giba-

nje je bilo tako močno, da smo na zaupnem zborovanju SLS v Celju že mislili, da bomo s svojim republikanskim načelom prodrli.

Našemu prizadevanju se je na vso moč uprl dr. Korošec. Nastopil je tako ostro, da smo morali utihniti. Zaradi reda in discipline v stranki smo odnehali in se udali dr. Korošcu, danes pa je meni in gotovo še mnogim drugim žal, da smo se udali.

Položaj je danes drugačen kot je bil pred par leti. Takrat še nismo imeli domače republikanske stranke, danes jo pa imamo. Jaz zasledujem republikansko gibanje, ki raste zadnje čase tudi v Sloveniji, z veliko **paljivostjo** in reči moram, da

mi je všeč. Kdor spoštuje vero, ne more biti hudoben človek in proti veri vi ne pišete. Berem pa tudi, da je ves Vaš program posnet po programu Slovenske ljudske stranke razun republike.

Zato Vas prosim, da objavite mojo prošnjo na vse republikance SLS, naj se odločijo pri volitvah samo za dvoje. Tisti, ki so za monarhijo, naj volijo sedanjo monarhistično Slovensko ljudsko stranko, **tisti pa, ki so za republiko, naj glasujejo za slovensko republikansko stranko**, ki je po mojem prepričanju poklicana, da postane nova,

sveža in čvrsta **republikanska SLS** v Sloveniji, kar duhu časa mnogo bolj odgovarja kakor monarhizem. Monarhistična SLS ne bo nikdar združila vseh Slovencev, **republikanska SLS** jih pa bo.

Predlagam tedaj še enkrat vsem republikancem SLS, da se odločijo samo za dvoje: **Ali za monarhijo — ali za republiko** in po tem naj se ravnajo. Jaz ne dvomim, da je bodočnost republikanska. Jaz sem štajere in bom volil **DRUGO** škrišnjico, Vi Kranjci pa napravite po svoje. — Republikance SLS.»

Republikanci! Agitirajte od hiše do hiše, od moža do moža, od vasi do vasi!

Nesramna volilna laž.

V nedeljo dne 18. t. m. je objavil »Slovenec« dolg članek o »g. Prepeluhu in o njegovih načelih«. V tem članku pravi:

»Gospodu Prepeluhu do našega skupnega cilja, za katerega se danes obupno bori vse slovenstvo (t. j. do skupnega nastopa vseh Slovencev pri volitvah, op. ur.), sploh ni nič, temveč izključno le za mandat in vse, kar je z njim v zvezi. To smo nedvomno opazovali že zadnjih 14 dni, ko so se nam celo odborniki njegove stranke pritoževali, češ da zahteva g. Prepeluh v Ljubljani od pristašev svoje stranke volilno abstinenco, kar so celo njegovi najzvestejši ogorčeno obsojali in kar jim je prvič vzbudilo upravičen sum, da njegovi nameni niso ravno najčistejši in najbolj načelnega izvora, saj je celo za vsakega poštenega analfabeta jasno, da bi morala stranka, ki pošteno misli, vsaj v onih okrajih, kjer nima lastnega kandidata, zaradi ideje oddati vse

svoje glasove stranki z istimi(?) cilji, čeprav z manj kričočimi deklaracijami.«

Nasproti tej **grdi izmišljotini** ugotavljamo, da je o udeležbi ali **neudeležbi republikanskih volilcev v volilnem okrožju Ljubljana-mesto** edino kompetentna **sklepati ljubljanska republikanska krajevna politična organizacija in nihče drugi!** Ta organizacija pa o tem vprašanju do danes še ni prav nič sklepala in prav nič sklenila!

Vse, kar piše »Slovenec« o tej zadevi, je **gola neresnica in grda politična laž**. Obžalujemo »Slovenca«, da daje mesta v svojih predalih staroznanim ljubljanskim političnim klepetuljam, ki nič ne vedo.

Drugič naj se »Slovenec« obrne po informacije, ki se tičejo nas, rajše naravnost na nas in naj bo uverjen, da jih bo dobil. Z izmišljotinami si gotovo ne bo dvignil svojega ugleda, še manj pa z osebnimi napadi.

„Domoljub“ ustavljen in zopet dovojen

Dne 13. januarja je **policijsko ravnateljstvo** v Ljubljani ustavilo tednik »Domoljub«.

Štiri dni pozneje pa je **ljubljanško sodišče** prepoved »Domoljuba« razveljavilo.

To so gola dejstva. Naše stališče glede zaplomb listov in tiskovne svobode sploh je dovolj znano in nam ni treba še posebej naglašati, da vsako nasilje proti tiskovni svobodi najstrožje obsojamo.

Zanimivo pa je, zakaj je policija prepovedala nadaljnje izhajanje »Domoljuba«. Mi hočemo naštetih iz policijskega odloka le nekaj naslovov:

Iz leta 1922.:

»Srbska Jugoslavija«. — »Enakopravnost pod centralističnim jarmom.« — »Proti kraljevi plači.« — »Za naš denar.«

Iz leta 1923.:

»Bodi Srb — ali pogini!« — »Miljarde slovenskega premoženja so se preselile v Belgrad.« — »Proti Hrvatom.« — »Pašičevi pomagači v Sloveniji.«

Tako se glase nekateri naslovi »Domoljubovih« člankov, ki povedo ob enem tudi že vsebino člankov.

Pomembno pa je, da policija ni zaplenila tudi »Domoljubovih« člankov iz l. 1918., 1919. in 1920. Zakaj se ni obregnila tudi ob te?

Mislimo, da zato ne, ker je bil »Domoljub« v teh letih še popolno-

na »jugoslovanski«! Svojo ljubezen do Slovenstva pa je odkril šele pozneje, ko je tudi on sam čutil na svoji koži vse bridke posledice one »jugoslovanske« politike, v katero je Slovence pripeljalo vodstvo tiste stranke, katere glasilo je ravno sam »Domoljub«!

Kdo je kriv, da je moral napisati »Domoljub« l. 1922. članek »Srbska Jugoslavija«?

Kdo je kriv, da je moral napisati »Domoljub« l. 1923. članek »Slovenec in Hrvatje, plačajte«?

Kdo je kriv, da je moral napisati »Domoljub« l. 1924. članek »Bodi Srb — ali pogini«?

Ali niso tega krivi ravno oni »voditelji« slovenskega naroda, ki so l. 1918. kar na slepo srečo drvili v Belgrad, ne meneč se takrat za pravice slovenskega ljudstva? Ali niso bili prvi med temi »voditelji« tudi današnji voditelji SLS?

Ali ni veleznačilno za naše politične razmere, da je moral »Domoljub« s svojimi članki od l. 1922. naprej najglasnejše obsojati posledice tiste politike, ki jo je delala njegova lastna stranka od l. 1918. do l. 1920.?

In to naj bodo od »usode in časa poklicani voditelji Slovenstva«?

Tega slovenski kmetje in delavci ne bodo verjeli in zato bodo 8. februarja volili **republikansko!**

Dnevne vesti.

Ljubljanskim republikancem.

Organiziranih republikancev v Ljubljani ni na tisoče, lepo število pa jih je le. Naše malo številce bi utegnulo postati pri ljubljanskih volitvah v danih razmerah celo jeziček na vagi, ker utegne že kakih 50 do 100 glasov odločiti v prilog ene ali druge stranke. Nas je pa še nekaj več in sicer precej več. Zato so se začeli že razni oštarijski prisluškači in kavarniški politikoni zelo zanimati tudi za nas, kam in kako bomo volili in če bomo sploh volili.

Ti ljudje bi radi to izvedeli od naših pristašev, da bi lahko čim prej prenašali razne pošte od hiše do hiše. **Kako pa se bomo odločili, to nikogar nič ne briga razun nas samih.** Da pa se raznih »firbeev« na lep način otresete, vam svetujemo, da jih dajte do zadnjega dne »vleči« kar se da! Eden naj pove (seveda »strogo zaupno«) kakšnemu takemu vsiljivecu, da smo že čisto za gotovo sklenili voliti Periča. Drugi naj pove, da smo sklenili glasovati za Žerjava ali pa za Ravniharja ali

Republikanci na Štajerskem!

Vaša škrinjica na Štajerskem je edino le

2.

To je škrinjica

Slov. republikanske stranke kmetov in delavcev.

Republikanci na Kranjskem!

Vaša škrinjica na Kranjskem je edino le

4.

To je škrinjica

Slov. republikanske stranke kmetov in delavcev.

pa za komuniste. Verjemite nam, da bodo vse take čenče takoj tiskane kjerkoli, in vi se boste lahko prav od sreče smejali različnim firbenim osličkom in teličkom in boste na ta način najbolj oplazili razne prisluskače po njihovih umazanih gobeh! Vi sami boste pa že pravčasno vedeli, kaj boste naredili, ker boste o tem sklepali vi sami.

Iz Rake pri Krškem. Naši nasprotniki lažejo, da je neki Mlakar Alojz iz Rake zaupnik naše SRS. Konstatiramo, da ta g. Mlakar ni naš zaupnik, ampak znamenita novomeškega Murna. Mi nimamo z njim nobene zveze; ker mi nimamo nobenih plačanih agitatorjev.

»Nak, republike pa že ne!« Tako je pisal baje »ugleden kmet iz ljubljanske okolice« »Slovenskemu Narodu« dne 15. t. m. Ta »ugleden kmet« piše: »Kar nas je kmetov, ki mislimo s svojim mozgani, smo odločno za kralja. Mi tega svojega vladarja ljubimo, ga spoštujemo in visoko cenimo in nastopimo tudi proti škofu, ako se on izjavi za republiko. Nak, republike pa že ne.« — Nam ni še noben kmet tako lepo pisal, čeprav nam pišejo kmetje zelo mnogo pisem in dopisnic.

Čudni ljudje. V nedavnih časih so delale v slovenskem, zlasti v ljubljanskem javnem življenju precej zgage takozvane »narodne dame«. To so bile ženske, ki so imele ves ljubi dan čas prekladati se s postelje na zof in z zof na posteljo. Slovenske kmetice in delavke, ki tega časa niso imele, niso bile »narodne dame«, čeprav so bile stokrat boljše Slovenke kakor onih par mestnih žensk. Toda »narodne dame« so enostavno same sebe proglasile za »narodne dame«, drugih pa ne, in to je za neumne ljudi držalo. — Metoda, da kdo samega sebe proglasi za nekaj, kar so tudi drugi, so začele danes posnemati tudi naše politične stranke. Tako n. pr. proglašajo radikalni in demokratijski samo sebe za »narodni blok«, kakor da bi bili pristaši vseh drugih strank sami privranci iz turške Azije! Tudi Slovenska ljudska stranka je zabredla v isto napako s tem, da samo sebe proglašajo za edino slovensko stranko in za edino zaščitnico slovenskih interesov, kakor da bi bili slovenski republikanci, slovenski socialisti ali pa slovenski komunisti kaj drugega kot Slovenci! Samolastno proglašanje samega sebe za nekaj, kar kdo ni, je pa znak nadutosti in ošabnosti ali pa znak neumnosti. Pametni ljudje tega ne delajo, ampak puščajo veljati vsakemu svoje.

Pametna politika. V časopisju Slovenske ljudske stranke se je zopet pojavil stari očitok, da je bila Radičeva politika neumna, slovenska politika, t. j. politika SLS pa edino pametna. — Zato se pa Slovencem zadnjih šest let tako dobro godi, ker nas od leta 1918. naprej vodi sama taka pamet!

Pogruntal jo je. V članku »G. Prepeluh in njegova načela«, ki je izšel v nedeljskem »Slovenecu«, pravi neznan nam pisec, da kandidira g. Prepeluh samo zato, ker hrepeni po mandatu. — Ta jo je pa res pogruntal, ki je to zapisal! Ali ne kandidira

tudi dr. Žerjav zato, da bi dobil mandat? Ali je mar samo g. dr. Korošec tako otročji, da kandidira, da ne bi dobil mandata?

Radič v ječi. Stefan Radič je še vedno zaprt in kakor vse kaže, ga namerava vlada še dolgo držati zaprtega, najmanj tako dolgo, dokler bo ta vlada na krmilu. Godi se mu tako, kakor se godi vsakemu jetniku. Dovolili so mu samo to olajšavo, da sme dobivati svojo hrano. Tudi piše lahko, toda vsako črko, ki jo napiše, stokrat prenofajo. Dovoljen mu je tudi kot vsem jetnikom sprehod po dvorišču. Ker je pa Radič skoro popolnoma slep (on ne vidi na shodih, ali govori pred enim človekom ali pa pred 100 tisoč ljudmi), se je našla neka dobra ženska, ki ga vodi. Slovenski volilci, zlasti vi samozavestni in ponosni Štajerci, ki ste si sami izbrali Radiča za kandidata, ali se zavedate, kaj je Vaša dolžnost? Vsi od hiše do hiše na agitacijo proti krivic in nasilju! Vse kroglice v DRUGO škrinjico! Mi se ne damo in nas tudi ne bodo!

Prizor iz grajske kleti v Mariboru. V znani grajski kleti v Mariboru sedi mariborski veliki župan g. Pirkmayer. Predenj stopi njegov kandidat g. dr. Pivko z besedami: »Daj še mene zapreti, da bom izvoljen!«

V »kulturni boj« bi nas rad porinil »Slovenec«, ki pravi, da smo mi proti duhovščini (!) in sicer zato, ker smo v zadnji številki našega lista povedali, da videmski g. kaplan ne ravna prav, če hujška ljudi na republikance. Nam se pa zdi, da smo se mi za gospode duhovnike vedno veliko bolj zavzemali kakor sta se zavzemala gg. poslanca Skulj in dr. Korošec, ki sta oba duhovnika. Kar vprašata naj oba pri svojih duhovnikih sobratih! V »kulturni boj« se pa mi ne spuščamo, ker ne čutimo nobene potrebe za to.

Na nekatera vprašanja, zakaj ne napadamo dr. Žerjava in njegovih demokratov, odgovarjamo, da zato ne, ker nas puste tudi oni na miru. Kdor pa tepe nas, temu vračamo in homo še vračali z enakim denarjem.

Kako piše »Jutro« o gospodu Murnu iz Kandije? »Jutro« je posvetilo v nedeljo »republikancu« g. Murnu iz Kandije med drugim tudi sledeče vrstice: »Nas Slovence je pa že lahko sram, vsak zakoten priganjač hoče biti poslanec in imeti svojo stranko... Tujei se nam morajo res smejati. No, sedaj so se pa Kandidotje tudi postavili, bodo imeli svojo Murnovo republiko od Krke do Žabje vasi. Kandidotje sami pravijo, da je ta republika za pustni torek. — Odkod je neki Murn vzela, da je kmet, saj še nikdar ni bil! Saj je še na kmete redko hodil, in sicer samo takrat, če je kupil prav poceni kak les, ki ga je potem prav drago prodal! — Najbolje bi bilo, da bi se take kandidature prepričile, če bi morala vsaka stranka, ki postavi listo, vložiti pri državni blagajni najmanj 15.000 dinarjev za reževe ali invalide, potem bi vse te zakotne kandidature kar same od sebe odpadle.« — »Jutrovim« besedam ni treba nič dostavljati. Mi smo prepričani, da bodo vsi slovenski republikanci na Kranjskem

metali svoje kroglice v ČETRTO škrinjico. Radič je zaprt, g. Murn pa ne — to pove slovenskim republikancem na Kranjskem dovolj!

Čegavi hlapeci smo? Časopisje SLS nam vedno očita, da smo v službi dr. Žerjava, ker nastopamo samostojno in se ne maramo slepo pokoriti poveljem voditeljev monarhistične Slovenske ljudske stranke. — Z isto pravico in po isti pameti bi nam očital lahko tudi dr. Žerjav, da smo v službi dr. Korošca, ker se nočemo pokoriti njegovim poveljem, ampak nastopamo samostojno. — Ravno tako bi se dalo očitati dr. Korošcu, da stoji v Pašičevi službi, ker cepi s svojim samostojnim nastopom demokratske vrste v Sloveniji na korist radikalom. Po tej pameti stoje sploh vse politične stranke v Sloveniji »v službi« tega ali onega in vse je plačano in podkupljeno, od dr. Korošca začeni pa tja do mariborskega dr. Ravnika. — Ali ljudje, ki take čenče trosijo, ne vidijo, kako bedasto govore?

Sv. Križ pri Kostanjevici. V svoji turneji od vasi do vasi po krškem okraju, je imel minister n. r. g. Sušnik dne 14. t. m. shod v Sv. Križu. Tukajšnji g. župnik so z lece ta shod oznanili in ljudem zabičali, da naj pustijo vse delo in naj pridejo poslušati. Mislili smo: g. minister pride kakor rjoveč lev — pa smo se zmotili. Mesto javnega shoda je imel govor v dvorani »Katoliškega doma«. Tega shoda se je hotel udeležiti tudi naš kandidat za krški okraj. A glej ga spaka. Gospodje in g. minister Sušnik so se bali, da bi naš kandidat ljudem odkril njihovo sleparijo in povedal, da je edino prava republikanska stranka SRS, ki je bila v federativni zvezi z rapuščeno HRSS in katera ima na Kranjskem četrto (4) škrinjico; so zahtevali omenjeni gospodje, da se mora odstraniti, češ, nimaš vabila za shod. Pa čujte g. minister, tudi stene imajo ušesa in tako smo zvedli kaj ste govorili ljudem. Namesto, da bi opravičili vašo jalovo politiko, ste začeli igrati na republiko. Vprašali ste ljudi: kdo ni za republiko, naj se javi — bilo ni nobenega proti njej — razen Vas. Natvezli ste jim tudi, da ste Vi za dosego republike mirnim potom, a mi pa da jo hočemo s silo dobiti. Ali Vas ni sram takega varanja? Mislite li, da ljudstvo ne ve, da ga slepite tukaj z republiko, v Belgradu si pa pripravljate kotichek pri Pašičevi bradi v slučaju volilnega poraza. Torej ne žonglirajte med našim poštenim republikanskim ljudstvom s takimi metodami, da se ne opečete. Kajti naš kmet in delavec dobro veda, da je SLS monarhistična. Kličemo Vam tudi: Pomnite, da se nož, ki na obe strani reže prej zrahi, kakor navaden. Mislimo in upamo, da boste imeli za naprej več časti in ne ljudstva varali samo radi tega, da bi ono v prepričanju, da voli republiko, metalo kroglice — Vam monarhistom.

Resnični republikanec.

Tov. Jos. Kunej v Rogatecu, namestnik našega kandidata za okraja Šmarje in Ormož je že teden dni v zaporu. Oblasť ga dolži — čujte! — da je nabiral pri somišljenikih podpise za našo kandidatno listo na Štajerskem. Kaj smo res že v Makedoniji?

Nepostavno dejanje poštnega urada. Nek naš somišljenik na Turjaku je prejel od nas rekomandirano pošiljatev. Poštni urad pa si je dovolil predrznost, da je paketič odprl in ga izročil žandarmeriji. Le-ta pa je bila toliko pametna, da je pošiljko izročila sama naslovljencu. Nihče se ne sme čuditi, ako ljudje bolj in bolj izgubljajo zaupanje v nepristranost javnih uradov.

Volilna farbarija. Poročajo nam: V Maharovcu na Dolenjskem je imel volilni shod minister n. r. g. prof. Sušnik. Naši somišljeniki so zahtevali, da se izjavi kaj je: monarhist ali republikanec? In se je g. kaplan Kovačič podpisal, da je republikanec. Nato je govoril g.

minister n. r. prof. Sušnik za — republiko! Podpis g. kaplana hranimo! — To samo pribijamo, da ne bo pozneje praznih besedi.

Časopisje SLS poroča zelo veliko o preganjanjih in terorju v Srbiji, Makedoniji in na Hrvaškem. O nečuvanih preganjanjih slovenskih republikancev molči kot riba. Samo ugotavljamo!

Ormož. Na ukaz mariborskega velikega župana je žandarmerija pod vodstvom advokata dr. Bana izvršila dne 13. I. 1925. hišno preiskavo pri našem kandidatu Ivanu Rojs v Ormožu. Iskali so korespondenco z Radičem, našli pa je niso, ker je Radič zaprt in mu ni dovoljeno dopisovanje z Ormožem. Menda ni samo naključje, da je žandarmerija med vojno iskala pri Rojsu sumljiva pisma iz Srbije in Črne gore; to je seve bilo še za časa, ko si je malokdo upal javno povedati, da je Slovenec. Danes v »svobodni« Jugoslaviji pa, preganjajo Slovenca, če si upa povedati, da so Hrvati naši najbližji bratje in tudi ljudje.

Predzadnji »Slov. Gospodar« piše, da bodo 8. februarja vsi poštene ljudje vrgli v prvo škrinjico. To razumemo tako, da vsi tisti, ki bodo vrgli na Štajerskem v drugo, na Kranjskem pa v četrto škrinjico niso poštene, pač pa lahko postane vsak lump pošten, če vrže v prvo škrinjico.

Iz ljutomerskim gorje nam piše viničar: »Sem poročen in oče 7 nedoraslih otrok. Pri skledi nas je 9, za delo pa sva z ženo sama. Sedaj, ko se je pričela rez, zasluživa z ženo na dan 48 K, to je po K 24 en težak. Izven tega imam prosto stanovanje, 2 sečnja borovih drv na leto in nekaj zemlje za fižol, koruzo in krompir. Delamo zjutraj od sedme in zvečer do pete in šeste ure. Kadar nosimo v košu gnoj in zemljo iz doline na strmi hrib v vinograd, trimo huje kot vprežena živina. Obleke in obuvale raztrgamo na dan več kot znaša naš zaslužek. Živimo tako slabo, da si človek, kateri naših razmer ne pozna, tega sploh ne more predstaviti. Grajsčina, kateri služim, smatra nas viničarje in delavce za svoje suznje. Nič boljše se ne godi viničarjem pri drugih gospodskih viničarjih. Večina viničarjev in vinogradnih delavcev nosi v sebi posledice svetovne vojne. Pohabljeni in drugače bolani trpni in žrtve krvave vojne, smo prepuščeni sami sebi, nekdanj smo se klali za druge in danes delamo za druge. Nikdo nam ne pomaga in se ne spomni na nas. Pač, sedaj ob volitvah hočejo naše glasove, prigovarjajo nam, da vržemo v prvo škrinjico, ta pa je gosposka, ker skrbi za nas samo ob času volitev, zato bomo volili vsi republikansko stranko.

Tov. Roman Bende v Gor. Radgoni je še vedno v zaporu. Poroča se nam, da doslej še ni bil zaslišan, da si je preteklo že 3 tedne od njegove aretacije. Po postavi pa mora sodišče aretiranca zaslišati tekom 24 ur.

Ig-Studenec. »Jutro« (po domače »megla«) z dne 20. t. m. poroča, da so hoteli Prepeluhovi republikanci prepričati shod »Narodnega (!!!) bloka« toda njihov vodja jurist Dolenc je moral s svojo žalostno klapo odjuriti iz sokolske dvorane. Malo odgovora! 1. Tako debelo laž »Jutro« lahko servira svojim backom in pa ljudem, ki se za svojo politično modrost in prepričanje poslužujejo želodeca, ne pa svojih možganov. 2. Mi nismo nobeni Prepeluhovi republikanci, ampak čisto pristni slovenski republikanci. Verjamem, da Jutrovci ne ločijo osebe od ideje, ker imajo oni samo osebo, idejo pa nobenih, kojim je za vir političnega prepričanja želodec, ne pa pamet. Kako je bilo s tistim juristem? Republikanci, pa tudi drugi smo prišli na shod prav dobre volje. Pričakovali smo da bo gospod predsednik, ki je demokrat, vsaj toliko demokratičen, da bo pripustil volitev predsednika. Pa ga ni. Je rekel, da ga štiti § 12 in da bo sam. Na moj

predlog, da zborovalci korporativno zapustimo dvorano, smo vsi odšli iz dvorane in g. predsednik in gg. govorniki so ostali brez poslušalcev sami s svojim š, ker so morali ostati sami, ko smo mi čisto prostovoljno zapustili dvorano. »Klapa« ni bila čisto nič žalostna, pač pa sijajno rapoložena, ne tako kot gospod kandidat, ki je žalostno prežebal v mrzli dvorani. Sedaj pa pravi »Jutro«, da smo morali odjuršati. Kdo pa nas je spodil, če vseh demokratiških poslušalcev še toliko ni bilo, da bi enkrat kvarte vrgli? Zakaj pa noče »Jutro« zapisati, da se je po odhodu republikancev vršil »sijajen« shod. Menda zato, ker tisti človek prav dobro ve, da se je njihovi polomiji ves Ig smejal. Pa ljudi je to strašansko jezilo. Zakaj pa obljublajo meni, da me bodo pretepli? Saj dobro poznamo neke denuncijante na Igu, ki so ta svoj umazani posel že pod Avstrijo prav zvesto opravljali. Mogoče bi povedali ljudje lahko, kdo je tisti človek, ki se strašansko poteguje zato, da jaz ne bi dobil državne stipendije? Mu kar sam lahko povem, da so ga že drugi v tem delu prehiteli. Kar se pa tiče moje agitacije, Vam povem, da sem jaz prav tako državljani kraljevine SHS kakor vi, kakor Pašič ali pa Opaldarjev Matevž in da imam glede agitacije iste pravice kakor vi in pa še nekaj več. Ker pa vi mislite, da je meni to nedovoljeno, Vam povem, da se glede denunciacij v tej zadevi ne obračajte več na okrajno glavarstvo (sedaj: srezko poglavarstvo) pač pa rajši na univerzo.

J. Dolencec.

Naš shod v Mavčicah na Gorenjskem. V nedeljo 18. t. m. je priredila naša SRS več javnih volilnih shodov. Prav značilen je bil shod v Mavčicah, na katerem se je volilec predstavil naš kandidat za kranjski okraj, g. Jernej Bohinc. Za njim je v enournem govoru poljudno razložil naš program in naše cilje g. A. Prepeluh. Dasi so bili na zelo dobro obiskanem shodu navzoči tudi pristaši raznih drugih strank, je stvarni in mirni govor na ljudi tako prepričevalno uplaval, da na koncu shoda ni nihče mogel ničesar ugovarjati. Ljudstvo je bilo kar presenečeno, da ni bilo na shodu prav nobenega zabavljanja ne na druge stranke ne na posamezne osebnosti. Povsod se vidi, da si želi ljudstvo stvarnega političnega pouka, ki ga najbolj potrebuje. To se opaža povsod.

»Avstrijski libljatar — hoče biti poslanec«, tako nam piše odlična osebnost iz Kandije. Ker je vsebna silno vesela, zato pismo objavljamo. »Kdor pozna mešetarja in penzioniranega financarja Josipa Murna, »kmeta« iz Kandije, ta se je nasmjhal, ko je dobil v roke produkt njegove duševne revščine »Republikanske Novine«. Tega tička perje je tako bujno, da Vam ga moram naslikati v naradni barvi. Glavno pri tem »kmetu« je, da mu smrdi vsako resno delo, diše mu pa poslanske dijete. Zato si je brihtna glava izvolila zadnje. Vdaril jo je najprvo v »Samostojno kmečko« ter se rinil in rinil v ospredje pri vodstvu, med kmeti pa rjul kakor lev: dol s farji, dol z Radičem, živijo monarhija itd. Kdor ga pozna, mi mora pritrditi, da je besnel in agital kakor abnormalen. Toda glej! Mož je na mah utihnil, videč, da ga ugledni prvaki »samostojne« niso zaznamovali med svoje izvoljene kandidate. Od takrat so mu bili prej Pucelj, polpuceljna, poldrofenika; ampak zapravljeni fisočaki, za zaželjeno poslansko mesto ce kljub njegovi jezi niso hoteli prifrčati nazaj. Prišel je pravo gonjo na samostojne in tako zlezal v naročje SLS, ki ga je malo popestovala, malo posrčkala: »Boš že dobil gostilno v Kandiji«, ko bomo mi imeli moč. Kajne pa poslanec bi rad bil o, o!« In verno je poslušal Murn Josip »kmet« iz Kandije in že se je videl, samega sebe za poslanca.

»Ampak veš, pri nas je vse zasedeno, gospodje so si kar razdelili, ti pa si velik »kmet« he he. Kaj pa Radič, te ne mara? Ja polomil si ga dragec, kajne polomil, to je pa hudo. Ne mara te. Ampak poslanec boš, čeprav si »kmet«. Seveda evenka bo treba za listič, pa bomo že naredili. Veš ta Prepeluh nam dela zgago. Naredi se republikanca, kaj zato! Mi te ne bomo prijimali. Zakaj bi požrl vse Prepeluh, ti si »kmet«! Ampak evenka, evenka«, je tiho zamrmral Josip. »Le tiho, poslanec boš, gostilno boš imel v Kandiji, ker se ti ravno ne ljubi orati, za evenk pa ne skrbi! Postavi svojo stranko in glavno, da ne pozabiš pri tem postaviti svoje kiščice, he, he. Ta bo nam in tebi v prid!« Roko je kušnil gospodu, ki ga je tako lepo prelevil, pa je šel. Farizeji so se mu pa smejali!

In ta politični revček, danes priganja naše posestnike v neko »svojo« republikansko stranko, ki

sploh ne eksistira. Se dela in opisuje »kmeta«, ko vendar vsak otrok vé, da moz nikdar ne dela, drvi pa za kupei in prodajalci posestev, mešetarji ter se prezivlja od mešetarji in dela tasta in zene, ki mu obdelata polje. Ta človek se nazivlje »kmeta«! V celem okraju je znan kot političen kričar, ki javno s svojim jezikom napada vsakogar, kdor mu ne ugaja, sodnike je celo ošvrkal »s škribicini, ki jih lahko v r. . . sune kadar hoče«. Vohče ga imajo pri nas za tistega, ki ima ali malo preveč ali premalo tam, kjer bi morali biti možgani. Takšen je tedaj naš »kmet« iz Kandije, ki hoče biti slovenski Radič, če tudi samo v oni gostilni v Kandiji, ki so mu jo obljubili majka njegove stranke.

Lažnjivi republikanec Muren. »Jutro« od pretečenega pondeljka poroča sledečo zanimivost: V Novem mestu se je vršil krepko obiskan shod Narodnega bloka, na kojem je govoril dr. Kape. Njegovim izvajanjem so navzoči sledili z veliko pažnjo in so končno dali izraza svojemu čustvu z dolgotrajnim pritrditvjem. Govorili so se gg. svetnik Ferdo Seidl in dr. Gregorič. Sprejeta je bila soglasno resolucija, ki pravi: Pristaši Narodnega bloka in SKS obzalujemo, da hočejo napredni volilci svoje kroglice metati v osem skrinjic, med tem ko bodo klerikalni škodljivci naše države svoje odlajali vsi le v eno skrinjico. Obsojamo to cepljenje glasov, ker je edino prav, da male stranke podvržejo svojo strankarsko korist višji koristi države in se pridružijo močni in veliki državni fronti Narodnega bloka, ki bo prihodnja štiri leta imel vodstvo države v rokah. Pozivamo vse, da naj pri volitvi 8. februarja oddajo vsi napredni volilci svoje glasove v skrinjico Narodnega bloka. **Resolucija je bila soglasno sprejeta tudi od navzočih pristašev SKS in celo od nositelja republikanske liste g. Murna iz Novega mesta.**

Tako se je laži-republikanec Muren sam politično obesil. On je torej za drja Žerjava. Politični hohštapler!

Tovariš Roman Bende, naš kandidat za okraja Ljutomer in Slovenjgradec je še vedno v zaporih mariborskega sodišča. Dne 15. t. m. nam piše od tam: 4. januarja sem prišel v Gor. Radgono in bil aretiran... Pred kratkim sem bil šele stvarno zaslišan in sedaj vem, pri čem sem. Edino jaz od vseh

pristašev SRS sem obdolžen, da sem širil — **kunizem!** Tako stoji v ovadbi orožništva. In to na podlagi »rezultata preiskave« in na podlagi podtaknjene ovadbe mojih pol. nasprotnikov. Kot druga točka ovadbe stoji **nesmisel in zlobna glupost, da sem »vojake nagovarjal, naj ne gredo služiti.** Od smešnosti do neumnosti je samo en korak. Jaz pa sedim v klučki od 4. t. m. . . In kakor sem zvedel od samega orožništva, me je ovadil obmejni komisar Joso Karabajič, proti kateremu bom radi lažnjivega podtikanja odnosno težkega obrekovanja po dokončani razpravi vložil tožbo. Po prvem zaslišanju je g. preiskovalni sodnik predlagal senatu nadaljevanje preiskave na prosti nogi. Senat je to včeraj odklonil, jaz pa sem se pritožil na višje dež. sodišče v Ljubljani.

Najbolj je naškodilo moji usodi dr. Koroščevo blatenje o »hrvaški pripregi«. V svoji ljubosumnosti in v strahu za izgubo lepega števila mandatov je čisto slep in v tej slepoti je z velikimi kalibri streljal na nas. Sedaj mu je očitno žal, v resnici pa je vesel svojega uspeha. Orožniki so mi sami pravili: »Saj je stalo v »Slovenec«, da ste radičeveci, ne pa samostojna Slovenska republikanska stranka.«

Svoje pismo končuje tako:

»Upam, da boste zaupnikom sporočili, naj ne klonijo glave, ampak mojo žrtev smatrajo kot bodrilo za pametno in previdno delovanje v okviru obstoječih zakonov in za vztrajno borbo za naš čisti program socijalne pravičnosti in miru!«

Znani trgovec Tomo Veldin iz Središča je pobiral podpise za kandidatno listo izdajalec Lovrekoviča s tem, da je trdil, da so podpisi namenjeni za Radičevo listo. Ljudje, ki so pozneje zvedeli za to prevaro, ki je enaka oni Murna iz Novega mesta, so sedaj razkačeni nad Veldinom in nam pišejo ogorčena pisma. Tudi je Veldin najel nekaj ljudi za pobiranje podpisov ter jim je obljubil za to plačilo. Plačal seveda ni nič in tako ga bodo sedaj dotičniki menda tožili za obljubljene jim zneske. Sicer pa ljudstvo dobro ve, da je edina prava republikanska škrinjica na Štajerskem druga, na Kranjskem pa četrta!

IZDAJA LJUBJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSKIH REPUBLIKANECV.

Odgovorni urednik Oskar Schiller. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Za pouk in zabavo je potrebno dobro čtivo, ki je tudi veselje in kras knjižici. Za Din 5.— se dobi najboljši Kellerjev roman

Regina

Za Din 15.— najlepši roman srbskega pisatelja Aušiča

Občinsko dete

in za Din 14.— se dobi knjiga

Zeleni kader

ki opisuje življenje legijonarjev za časa svetovne vojske in razsul: Avstrije — v tiskarni

J. Blasnik nasled. v Ljubljani,
Breg št. 12.

Denar je poslati naprej.

Posojilo

Želite oddati? — Javite na Jov: **„Posredovalec“**
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 23,
ki ga odda interese: m

Izšla je Blasnikova
Velika

Pratika

za navadno leto 1925 ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštovan že od naših pradedov. — Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slov. rodbini. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din; kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J Blasnik nasled.
tiska na in litograf. zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Rupim: Dunajski in Ljubljanski Zvon, Kres, Slov. Bčelo, Slov. Glasnik in vse druge knjige

HINKO SEVAR
antikvariat knjigarna
Ljubljana, Stari trg 34

Komisijsko trgovino in trgovsko agenturo obavlja

»Posredovalec«
Ljubljana,
Sv. Petra, cesta št. 23.

Ure Zlatnina

F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Stari trg 9.

Ščipalci Očala

EDINI TIHI PISALNI STROJ
L. C. SMITH & BROS
MOD. 8, BREZ NAJMANJŠEGA ROPOTA

ZASTOPSTVO: LUDOVIK BARAGA
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/1.

Popolnoma varno naložite denar v
Ljubljansko posojilnico
ki posluje v novopreurejenih prostorih
r. z. z. o. z.
v Ljubljani
Mestni trg 6

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje po **8%** ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z

odpovednim rokom obrestuje tudi više po dogovoru. Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema cesije in inkaso faktur.

Trboveljski premog tudi na obroke
drva kot s
angleški premog
šlezijake brikete
dobavlja
ILIRIJA
Ljubljana Kralja Petra g. 8

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

Ustanovljeno 1898

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Aleksandrova cesta 5

Telefon št. 367

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri brez vsakga odbitka.